

Notat

Dato: 05.10.2023
Reference: Økonomi og Indkøb

Tillæg til notat om økonomiske konsekvenser ved selvbudgettering i 2024

Opsummering og konklusion

Dette tillæg til notatet om de økonomiske konsekvenser skal ses i sammenhæng med notatet om konsekvenserne ved selvbudgettering, som var vedlagt til Økonomiudvalgets 2. behandling af budgettet den 3. oktober. I notatet om de økonomiske konsekvenser ved selvbudgettering konkluderes det, at Norddjurs Kommune vil have en gevinst på 26,2 mio. kr. ved at vælge selvbudgettering frem for statsgarantien. I notatet er der også en række følsomhedsberegninger. Beregningerne påvirkes ikke af andre kommuners valg af selvbudgettering. I notatet konkluderes det, at risikoen ved at selvbudgettere er meget stor, især fordi skøn for udskrivningsgrundlaget på landsplan er behæftet med stor usikkerhed.

I dette tillæg til notatet vurderes risikoen ved selvbudgettering set i lyset af, at KL den 3. oktober har informeret om, at 57 kommuner (svarende til 75 % af befolkningen) forventer at selvbudgettere i 2024, mens flere kommuner overvejer det. At mange kommuner vælger at selvbudgettere, har betydning for risikovurderingen af valget mellem selvbudgettering og statsgaranti, fordi det skaber stor usikkerhed om kommunens indtægtsgrundlag ved valg af statsgarantien.

Ved at vælge selvbudgettering er kommunens indtægter mindre følsomme over for ændringer i udskrivningsgrundlaget på landsplan, end hvis kommunen vælger statsgarantien. Dog er der også usikkerhed om mange andre parametre, hvis kommunen vælger at selvbudgettere.

Analyse af risikoen ved selvbudgettering

Dataproces har udarbejdet en rapport for Norddjurs Kommune. I rapporten analyseres de økonomiske konsekvenser af, at 57 kommuner (svarende til 75 % af befolkningen) vælger at selvbudgettere.

Dataproces analyse har ikke givet anledning til at justere beregningerne fra notatet om de økonomiske konsekvenser ved selvbudgettering. Dataproces' rapport gør det dog muligt at supplere følsomhedsberegningerne med antagelser om andre kommuners gevinst ved at selvbudgettere.

Den ekstra økonomiske risiko, som kommunen løber ved at vælge selvbudgettering frem for statsgarantien, bliver mindre, jo flere kommuner der vælger at selvbudgettere. Det skyldes at den største risikofaktor er ændringer i udskrivningsgrundlaget på landsplan. Kommunernes gevinst ved

selvbudgettering bliver modregnet i det samlede bloktilskud i 2024 eller 2027. Ved selv at selvbudgettere minimeres denne risiko. Jo flere kommuner der selvbudgettere, jo mindre risikabelt er det at selvbudgettere sammenlignet med statsgarantien. Dette vises i tabel 1:

Tabel 1: Samlede økonomiske konsekvenser i mio. kr. af forskellige scenarier sammenlignet med at alle kommuner vælger statsgarantien

Udskrivningsgrundlag 2024 (landsplan)	Selvbudgettering eller statsgaranti?	Hvor mange andre kommuner selvbudgetterer?	
		57 kommuner (75 % af befolkning)	Alle kommuner
Forventet (ØR august)	Statsgaranti	-21,9	-27,9
	Selvbudgettering	4,3	-1,7
	Forskel (gevinst ved selvbudgettering)	26,2	26,2
1 % højere end forventet	Statsgaranti	-36,5	-47,1
	Selvbudgettering	6,9	-3,7
	Forskel (gevinst ved selvbudgettering)	43,4	43,4
1 % lavere end forventet	Statsgaranti	-7,3	-8,6
	Selvbudgettering	1,7	0,4
	Forskel (gevinst ved selvbudgettering)	9,0	9,0

Kilde: Egne beregninger og Dataproces. Note: + = gevinst; - = tab

Tabel 1 viser tre forskellige scenarier for den forventede udvikling i udskrivningsgrundlaget på landsplan. Historisk har der været store afvigelser mellem skønnet i statsgarantien og det faktiske udskrivningsgrundlag. En afvigelse på 1 procent er derfor en beskedent afvigelse. Ved en afvigelse på -1,5 % har Norddjurs Kommune ikke længere en gevinst ved selvbudgettering.

Dataproces har opgjort Norddjurs Kommunes forventede tab i 2024 og 2027 til i alt 21,9 mio. kr., hvis 57 kommuner selvbudgetter, fordi de 57 kommuners gevinst modregnes i balancetilskuddet. Hvis alle de øvrige 97 kommuner selvbudgetterer, mister Norddjurs Kommune 27,9 mio. kr., hvis alle forudsætningerne holder.

Det fremgår af tabel 1 at kommunens indtægter varierer mindre i de tre scenarier, hvis kommunen vælger selvbudgettering end hvis kommunen vælger statsgarantien. Ved selvbudgettering er forskellen mellem scenariet med de forventede udskrivningsgrundlag og scenariet med 1 % højere udskrivningsgrundlag på 2,6 mio. kr. (6,9 - 4,3), hvis 57 kommuner selvbudgetterer. Ved valg af statsgarantien giver det derimod et tab på 14,6 mio. kr. (-36,5 - -21,9), hvis udskrivningsgrundlaget stiger med 1 %. Dermed er kommunens indtægter i 2027 mindre følsomme over for ændringer i udskrivningsgrundlaget på landsplan ved selvbudgettering end ved valg af statsgarantien.

Jf. notatet om økonomiske konsekvenser er der dog også andre faktorer der påvirker efterreguleringen ved selvbudgettering, herunder kommunens faktiske udskrivningsgrundlag, befolkningstal og aldersfordeling i 2024 samt befolkningstal og aldersfordeling på landsplan.